

Американський білий метелик – небезпечний карантинний шкідник

Літо – пора активності такого шкідника, яка американський білий метелик.

Цей метелик – карантинний шкідник, який пошкоджує понад 300 видів плодовитих, декоративних, лісових та інших культур. Особливо сильно ушкоджує шовковицю, клен, горіх, грушу, сливу, вишню, черешню, тополю та інші дерева.

Батьківщиною американського білого метелика є Північна Америка. В Європу, а саме в Угорщину, американський білий метелик (АМБ) був завезений з вантажем із Північної Америки ще у 1940 році. В Україні його вперше виявлено у 1952 році в Закарпатській області, а з 1966-го відбулося поступове розповсюдження його в інші регіони країни.

Цей шкідник дуже красивий на вигляд – білосніжний, із шовковистим відливом. Іноді зустрічається з темними або жовто-коричневими цятками на крилах. Голова, груди, ноги і черевце вкриті білими волосинками. Вусики чорні з білим запиленням: у самців перисті дворядно-гребінчасті, у самиць – дворяднопильчасті нитчасті. Розмах крил метелика 25-36 мм (іноді 40-50 мм), довжина тіла 9-15 мм.

В Україні шкідник розвивається в двох поколіннях на рік, а зимує у стадії лялечки. Літ покоління, яке перезимувало, відбувається в травні. Метелики летять вночі і ранком (період інтенсивного льоту триває 30-40 хв.) Масовий літ відбувається впродовж 11-14 днів, а взагалі метелики живуть 8-10 діб.

У пошуках статевого партнера і місця для відкладання яєць самка може летіти в середньому на відстань до 250 м. Самки відкладають яйця на верхній і нижній бік листків та на трав'яну рослинність групами по 300-500 яєць, укриваючи кладку тонким прозорим пушком. Плодючість – 1200 – 1500 яєць. Ембріональний розвиток триває 5-10 діб. Відроджені гусениці скелетують листок, пізніше з'їдають його цілком, залишаючи тільки грубі жилки.

У липні – серпні відбувається літ метеликів другого покоління. Гусениці, які завершили розвиток, у серпні – вересні заляльковуються і залишаються до весни наступного року.

Основна ознака пошкодження – наявність на деревах білих павутинних гнізд. Типове павутинне гніздо американського білого метелика сформоване з тоненької павутини, яка обплутує спочатку 1-2, а потім декілька верхівкових листків на гілці. У міру зростання гусені і недостачі їжі всередині гнізда, павутиною обплутуються все нові і нові листки. Згодом гніздом стає ціла гілка чи частина її розміром 1-2 м.

Виявлені гнізда, а іноді і яйцекладки необхідно зрізувати і спалювати разом з гусеницями, а ушкоджені й прилеглі здорові дерева та чагарники в радіусі до 50 м обприскувати пестицидами згідно «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні».

Поширюється американський білий метелик транспортними засобами, при перевезенні сільськогосподарської продукції та промислових вантажів. Можливе й пасивне перенесення на значні відстані повітряними потоками

Валерій НЕВМЕРЖИЦЬКИЙ ,
державний фітосанітарний інспектор